

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European - Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020

Axa Prioritară 6: Educație și competențe / Operațiune compozită OS 6.5, 6.6. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive

Titlu proiect: „Profesionalizarea carierei didactice - PROF”

Cod proiect: POCU/904/6/25/146587

Beneficiar: Ministerul Educației

Partener 2 - Universitatea Transilvania din Brașov

Perioada de implementare – 1 aprilie 2021 – 31 decembrie 2023

Livrabil

Activitatea A4.2

Evaluare curentă – Clasa a X-a

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește fragmentul de mai jos.

Fiul craiului, văzându-se prins în clește și fără nicio putere, îi jură credință și supunere întru toate, lăsându-se în știrea lui Dumnezeu, cum a vrea el să facă. Atunci Spânul pune mâna pe cartea, pe banii și pe armele fiului de crai și le ia la sine; apoi îl scoate din fântână și-i dă paloșul să-l sărute, ca semn de pecetuire a jurământului, zicând:

— De-acum înainte să știi că te cheamă Harap-Alb; aista ți-i numele, și altul nu.

După aceasta încalecă, fiecare pe calul său, și pornesc, Spânul înainte, ca stăpân, Harap-Alb în urmă, ca slugă, mergând spre împărăție, Dumnezeu să ne ție, că cuvântul din poveste, înainte mult mai este.

Și merg ei, și merg, cale lungă să le-ajungă, trecând peste nouă mări, peste nouă țări și peste nouă ape mari, și într-o târzie vreme ajung la împărăție. Și cum ajung, Spânul se înfățișază înaintea împăratului cu carte din partea craiului. Și împăratul Verde, citind cartea, arde de bucurie că i-a venit nepotul, și pe dată îl și face cunoscut curții și fetelor sale, care îl primesc cu toată cinstea cuvenită unui fiu de crai și moștenitor al împăratului.

Atunci Spânul, văzând că i s-au prins minciunile de bine, cheamă la sine pe Harap-Alb și-i zice cu asprime:

— Tu să șezi la grajd nedezlipit și să îngrijești de calul meu ca de ochii din cap, că de-oi veni pe-acolo și n-oi găsi treburile făcute după plac, vai de pielea ta are să fie. Dar până atunci, na-ți o palmă, ca să ții minte ce ți-am spus. Băgat-ai în cap vorbele mele?

— Da, stăpâne, zise Harap-Alb, lăsând ochii în jos. Și, ieșind, pornește la grajd. Cu asta a voit Spânul să-și arate arama și să facă pe Harap-Alb ca să-i ia și mai mult frica.

Fetele împăratului întâmplându-se de față când a lovit Spânul pe Harap-Alb, li s-a făcut milă de dânsul și au zis Spânului cu binisorul:

— Dacă este că a lăsat Dumnezeu să fim mari peste alții, ar trebui să avem milă de dânșii, că și ei, sărmanii, sunt oameni!

— Hei, dragele mele vere, zice Spânul cu viclenia lui obicinuită; d-voastră încă nu știți ce-i pe lume. Dacă dobitoacele n-ar fi fost înfrânate, de demult ar fi sfâșiat pe om. Și trebuie să știți că și între oameni cea mai mare parte sunt dobitoace, care trebuiesc ținute din frâu, dacă ți-i voia să faci treabă cu dânșii.

Ei, apoi... zi că nu-i lumea de-apoi! Să te ferească Dumnezeu când prinde mămăliga coajă. Vorba ceea:

Dă-mi, Doamne, ce n-am avut,

Să mă mir ce m-a găsit.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Fetele atunci au luat altă vorbă, dar din inima lor nu s-a șters purtarea necuviincioasă a Spânului, cu toate îndreptările și înrudirea lui, pentru că bunătatea nu are de-a face cu răutatea. Vorba ceea:

Vița-de-vie tot învie,
Iară vița-de-boz tot răgoz.

Și din ceasul acela au început a vorbi ele între ele, că Spânul defel nu samănă în partea lor, nici la chip, nici la bunătate; și că Harap-Alb, sluga lui, are o înfățișare mult mai plăcută și seamănă a fi mult mai omenos. Pesemne inima le spunea că Spânul nu le este văr, și de aceea nu-l puteau mistui. Așa îl urăse ele de tare acum, că, dacă ar fi fost în banii lor, s-ar fi lepădat de Spân ca de Ucigă-l-crucea.

Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*

A. Scrie pe foaia de examen numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

25 de puncte

1. Verbul *a pecetlui* este folosit în text cu sensul de:
 - a. a autentifica.
 - b. a consfinți.
 - c. a dezonora.
 - d. a înțepeți.
2. În primul și al patrulea paragraf al textului, substantivul *carte* se referă la:
 - a. bagajul de cunoștințe.
 - b. hotărâre judecătorească.
 - c. scrierea tipărită și legată.
 - d. scrisoare, mesaj.
3. Virgulele din secvența *Dă-mi, Doamne, ce n-am avut vie* au rolul:
 - a. de a izola o apozitie;
 - b. de a izola un substantiv în vocativ.
 - c. de a marca o relație de coordonare.
 - d. de a separa o interjecție.
4. Verbele la conjunctiv din secvența *Tu să șezi la grajd nedezlipit și să îngrijești de calul meu ca de ochii din cap* exprimă:
 - a. acțiuni condiționate.
 - b. acțiuni încheiate.
 - c. incertitudinea personajului.
 - d. ordine adresate.
5. Particularitățile regionale și populare ale vorbirii din textul dat îi conferă acestuia:
 - a. monotonie.
 - b. oralitate.
 - c. sobrietate.
 - d. umor.
6. Secvența care are rolul de a concentra timpul acțiunii este:
 - a. *Și merg ei, și merg, cale lungă să le-ajungă, trecând peste nouă mări, peste nouă țări și peste nouă ape mari.*
 - b. *După aceasta încalecă, fiecare pe calul său, și pornesc, Spânul înainte, ca stăpân, Harap-Alb în urmă, ca slugă, mergând spre împărăție.*
 - c. *Și din ceasul acela au început a vorbi ele între ele, că Spânul defel nu samănă în partea lor, nici la chip, nici la bunătate.*
 - d. *Ei, apoi... zi că nu-i lumea de-apoi! Să te ferească Dumnezeu când prinde mămăliga coajă.*
7. Naratorul din text este:
 - a. detașat, obiectiv, nu intervine cu comentarii.
 - b. detașat, obiectiv, dar intervine cu comentarii.
 - c. implicat, subiectiv, formulează comentarii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- d. implicat, subiectiv, dar nu formulează comentarii.
8. O particularitate a basmului cult identificată în text este:
- antropomorfizarea fantasticului.
 - estomparea epicului prin dialog.
 - existența personajelor himerice personificate
 - viziunea umoristică asupra lumii.
9. Secvența *Vița-de-vie tot învie, /Iară vița-de-boz* evidențiază:
- atitudinea superioară a fetelor împăratului Verde.
 - asemănarea dintre Spân și Harap-Alb.
 - diferența de statut social și moral Spân și Harap-Alb.
 - superficialitatea fetelor împăratului Verde.
10. O atitudine promovată de fetele împăratului Verde, prin replica *Dacă este că a lăsat Dumnezeu să fim mari peste alții, ar trebui să avem milă de dânșii, că și ei, sărmanii, sunt oameni!* este:
- dominarea.
 - empatia.
 - intoleranța.
 - manipularea.

B. Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Dacă vei considera că afirmația este adevărată, scrie pe foaia de examen numărul cerinței și litera A, iar dacă vei considera că este falsă, scrie numărul cerinței și litera F. **25 de puncte**

- A F Cuvântul *inima* este folosit în ultima secvență a textului cu sensul propriu (denotativ).
- A F Locuțiunea verbală *a prinde mămăliga coajă* se referă la îndrăzneala manifestată de Spân.
- A F Acțiunea tipică valorificată în text este demascarea răufăcătorului.
- A F Figura de stil utilizată în ultimul paragraf este antiteza.
- A F Harap-Alb își asumă în totalitate noul statut.

SUBIECTUL al II-lea

(40 de puncte)

Redactează un text de cel puțin 150 de cuvinte în care să prezinți statutul social, moral și psihologic al lui Harap-Alb, raportându-te la textul integral al basmului cult *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă. Pentru conținutul textului vei putea primi 24 de puncte, iar pentru redactare 16 puncte.

Din oficiu: 10 puncte

Elaborat,
Expert implementare curriculară cu abilități TIC
Horia Corcheș